

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis & dignitatibus. Consilium CCXXXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

salu est; quæ decet esse perpetua, c. Decet de reg. iur. lib. 6. præsertim illa, quæ ob remunerationem aut recompensam conceduntur, Franc. Aret. in cap. Novus & ibi Felin. De iud. Franc. Ripa in l. Si unquam nu. 14. C. De revoc. donat. Lud. Rom. consil. 436. Quod indubitatum n. 21 ut conspiciatur in hoc dictæ Ecclesiæ privilegio; potissimum etiam quia hæc concurrat favor publicæ utilitatis & pauperum ad eos alendos; qui favor etiam per se requirit specialem expressionem revocationis, Lud. Rom. d. consil. 436. nu. 10.

Nec sane debent ista in proposito habere ullam difficultatem, propter huiusmodi privilegij non simplicem & unicam, sed triplicatam etiam postea cum renovatione concessionis confirmationem Leonis, Clementis, & Pij Quarti: huiusmodi enim geminata, & multo magis ter geminata privilegia, difficilius semper revocantur; & nunquam nisi specificè demonstrata, Felin. in c. Si cautio n. 39. De fide instrum. Dec. d. consil. 10. nu. 5. Paris. d. consil. 42. v. 17. vol. 4. sub revocatione vel derogatione sequente continentur; ut hæc & similia ad propositum facientia, eleganter deduxit Ludovicus Romanus d. consil. 436. Sic quod supervacuum foret plura addere, præsertim post latiore deductionem alterius consultationis, quæ copiose omnes incidentes articulos huius causæ tractat.

De Præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I U M

Petitorium ex Apostolica & ordinaria provisione.

1. Actore non probante absolvitur Reus etiam in beneficiis.
2. Exceptio de non iure actoris quando in beneficiis permittitur.
3. 4. Devolutio vacationis ad quem fiat.
5. Devolutio iure qui confert ante devolutionem nihil agit.
6. Papa in conferendis beneficiis concurrat cum quolibet Ordinario.
7. Publicatio collationis à Papa facta infra trimestre faciendæ ex Concordatu Germanicæ nationis.
8. Eius publicationis omisio an reddat Papæ collationem nullam?
9. Signaturam nullam sequi non potest index in indicando.
10. Resignatio beneficii tollit ius & possessionem illius.
11. 12. Permutans lite pendente causa cadit & condemnatur in expensis.
13. Permutatio non sortiente effectum, quomodo cum permutantes revertantur ad sua beneficia.
14. Fraus in permutationibus beneficiorum quomodo probetur.
15. Instantia super beneficio transit ad successorem.
16. Error non probatus num inducat causam restitutionis.
17. Clericus an creari & beneficium habere possit, qui non fuit lector, exorcista, vel osiarius.
18. Suspensio ipso iure non incurritur in promotione per saltum.
19. Minores ordines an necessary & an eorum omisio inducat suspensionem.
20. Circiter dictio incertitudinem significat.

Copl. Wamel. Tom. 1.

18. Mandatum speciale ad impetrandum beneficium non requiritur.

19. Collusio ipso iure non inducit privationem.

20. Marca argenti quanti valeat.

CONSILIVM CCXXXVII.

REUS & possessoris partes cum in hac beneficii causa super personatu parochialis & Collegiæ Ecclesiæ Leeuwardensis sustineat Dominus Ioannes Franchon Reus adversus Dominum Ioannem Molinæum l. V. Doctorem huius causæ Actorem, certior est Rei spes de obtinenda victoria causa; præsertim quia per sententiam in possessorio iudicio inter has easdem partes latam, idem Reus sit manentus. Nam vulgaris illa juris regula, quod Actore non probante Reus etiam si nihil præstiterit absolvi debeat, c. fin. §. penult. De iur. iur. c. 1. Ut ecclesiastica beneficia &c. locum etiam habet in causa beneficii, c. Cum Ecclesia De causa possess. & propriet. Ioan. Franc. Purpuratus in l. Qui accusare nu. 17. c. De eden. potissimum quando constat de non iure Rei possessoris. De quo non iure Actoris, Reus possessor obiectionem facere potest ad finem absolutionis & manendi in possessione; licet non ad finem obtinendæ adjudicationis, rota decif. 160. Reus & possessor in novis qua est 4. sub tit. De re iudic. Felin. in cap. Olim nu. 10. De rescript. Cujus possessionis consideratio tam potens est, ut si Actor in effectu absolvi, hoc est in possessione relinqui, sed non adjudicari ei beneficium debeat, rota decif. 15. Si in causa, qua est 1. sub tit. De re iudic. in novis. Cum ergo hæc causa eo loco sit, quod non tantum non docuerit, aut probaverit de suo iure Actor, sed ex adverso evidentissimè constet jus nullum ei umquam competisse ad hoc controversum beneficium, & si umquam competisset ab illo pendente hac lite exciderit; & præterea constet de bono iure Rei in & ad idem beneficium: nihil dubitandum est, quin utroque modo Dominus Ioannes Franchon hic obtinere debeat tam in petita absolutione ab impetitione Actoris, propter solam considerationem, quod idem D. Ioannes sit Reus & possessor, quam in petita adjudicatione beneficii propter bonum & plenum jus, quod in eodem habet.

Et primò quidem quoad absolutionem, quæ sola Reo posset sufficere, rejecta sollicitudine & cura obtinendæ adjudicationis, cujus effectum satis supplet sententia possessionis adjudicatoria, hoc manifestum est, Actorem tituli sui originem constituisse in collatione Illustrissimi ac Reverendissimi D. Episcopi Leodiensis, in collatione scilicet & provisione ab eo obtenta non probato, quod ad illum pertineat ordinaria huius beneficii collatio seu provisio, imò etiam præsumptio, quod non pertineat: quippe prætendit Actor iure devoluto ad dictum Dominum Episcopum tamquam Diocesis Leodiensis Ordinarium pro ea vice pertinuisse huius beneficii collationem: devolutio autem sit ab eo, qui jus conferendi priore loco habet, c. 2. c. Ex parte c. Postulasti De concess. præben. & non nisi incidente ac commissa negligentia inferioris Collatoris;

toris; si scilicet intra tempora juris vacans beneficium non conferat inferior: ita ut gradatim ea devolutio fieri debeat, nec quisquam præteriri, *Rebuff. in praxi benef. p. 1. tit. De devol. nu. 7.* Cum igitur Ordinarius huius beneficii Collatores sint Abbas Vlierbacensis ac Decanus & Capitulum S. Dionysij Leodienfis, alternatim seu per vices, prout Actor in hac causa satis fatetur; & ea confessione cessante per permutationem & resignationem, quam Actor hac lite pendente in alium quendam D. Ioannem Morum fecit (de qua inferiorius dicetur) facto comprobavit, utendo scilicet iure Abbatis, quod proinde contra se in hac causa admittere debet, *l. 1. d. Quod quisque iuris & c.* consequens est, quod non potuerit ad Episcopum fieri beneficii devolutio, propter notoriam exemptionem, tam secundariorum Ecclesiarum, quam Abbatiarum Diocesis Leodienfis, quæ facit, ut idem Episcopus non sit horum Ordinariorū Collatorū superior, sed immediatè Papa, ad quem etiam immediatè juxta Concilium Lateranense, occurrente negligentia inferioris exempti, fieri debet ab exemptis devolutio, *cl. 1. De suppl. neglig. Prælat.* Sed et si inferiores hi Ordinarii Collatores immediatè subessent dicto Domino Episcopo, adhuc nullus potuisset fieri locus devolutioni ad eundem Episcopum: nam decretum Lateranensis Concilij Ordinarij beneficiorum Collatoribus, si Ecclesiastici seu Clerici sint (ut procul dubio sunt Abbas Vlierbacensis & dicti Decanus ac Capitulum S. Dionysij Leodienfis) permittit sex menses liberos ad conferenda beneficia ad eorum collationem, præsentationem seu dispositionem vacantia, *d. c. 2. cap. Quia diversitatem in fine De concess. præben. d. cl. 1.* quo, durante nulla potest inferioris Ordinarii Collatoris argui negligentia: quia permissum intra certum tempus, quolibet parte illius temporis etiam in extremo die fieri potest, *c. Oblata De appell. l. 3. §. minorem de minor. l. In usurpationibus D. De usucap.* Quia igitur Actor proponit Dominum Danielem Vranx novissimum huius personatus possessorem mortuum esse nona mensis Januarij anno 1559. novo stylo Brabantie, qui stylo Leodienfi est sexagesimus: indubitatum est, Reverendissimum D. Episcopum Leodiensem non potuisse duodecimam mensis Iunij tunc proxime sequentis iure devoluto hoc beneficium Actori conferre, post, *in d. c. 2. Felin. & alij in c. Cum ex officij de præscript.* prout ex literis collationis per Actorem exhibitis contulisse de facto invenitur, incepto tantum sexto mense libera collationi dicti Abbatis Ordinarii Collatoris ex Lateranensi Concilio relicto. * De quo minus dubitandum, ob id, quod nequidem ad collationem dicti Abbatis pertinuerit huius beneficii ex morte præfati Domini Danielis vacatio; propterea quod mensis Januarij & alij quinque alternativi menses ex observatione ac Concordatis cum Sede Apostolica per totam Diocesin Leodiensem pertineant ad Sedem Apostolicam, & minime ad Ordinarium Collatorem; cui reliqui sex alternati menses per eadem concordata relinquuntur. Atque ita rursus impeditur Episcopi collatio, etiam si ipse vel primus & immediatus, vel medius huius beneficii Collator

Ordinarius esset, *c. Ad romani in Extravag. communibus tit. De præben.*

Nec quicquam in contrarium facit, quod Actor proponit per Concordata nationis Germanie, licere Ordinario Collatori conferre beneficium, quod in alternatis mensibus Ianuario, Martio, Maio, Iulio, Septembri & Novembri, Sedi Apostolicæ per dicta concordata reservatis vacat, dum non apparet quod intra tres menses à die notitiæ vacationis in loco beneficii, alicui de illo Apostolica auctoritate provisum fuerit, & quod tunc Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo disponere liberè possit; ideoque ad Ordinarium in vacatione huius beneficii recurri rectè poterit, eo quod intra trimestre de aliqua provisione Apostolica super hoc beneficio in oppido Leeuwenfi non apparuerit. Nam potestas ista conferendi permittitur non simpliciter Ordinario, hoc est Episcopo Diocesano, sed Ordinario Collatori, ad quem beneficii, de quo quæstio incidit, dispositio pertinet (qui in proposito est non Episcopus Leodienfis, sed Abbas Vlierbacensis, ut actor fatetur) à quo, ut dictum est, nec devolvi potuit facultas supplendi negligentiam illius seu conferendi potestas ad Episcopum, nec devoluta fuit tempore quo Actor hoc beneficium iure devoluto collatum est; quia sicut diximus tempore assertæ huius collationis sex menses, illi à jure concessi, lapsi non erant, *d. c. 2. d. cl. 1. De suppl. neglig. Prælat.*

* Qui enim iure devoluto conferre potest, si ante tempus devolutionis conferat, non valet illius collatio; nimirum quia antea nullam conferendi potestatem habet, *Nic. Boerius decis. 70.* Nec prodest Actor, quod Abbatem compellaverit, ut ei post tertium mensem conferret: quia jam prius alteri, quamvis nulliter contulerat, nec Actor alioqui invitatus cōferre, nec potestate sua uti cogebatur pro lubito Actoris, quam diu semestre ejus durabat. Cum alioqui & hoc verum sit, Papam de hoc beneficio non tantum intra semestre, sed etiam intra primum mensem, quinto scilicet Idus, hoc est nona die Februarij, ejusdem anni Reo providisse: ideoque præactæ assertæ dispositioni dictorum Concordatorum de trimestri locum esse non posse: supplenda quippe non est negligentia ejus, qui diligens intervenit.

Quibus nihil obstat (quod & Actor nihil intentatum relinquens objicit) quod in loco beneficii, hoc est in oppido Leeuwenfi intra tres menses non apparuerit nec publicata fuerit Rei illa Apostolica provisio, sed primum in mense Iunio, post collationem illam Reverendissimi Domini Episcopi Leodienfis; quasi culpa illius hoc quoque adscribendum sit, quod citius scilicet intra tres menses non publicaverit: quia in eo prorūs labitur Actor. Neque enim ea est illorum verborum in dictis Concordatis sententia, quasi provisio Apostolica facta intra trimestre vacationis occurrentis in aliquo reservatorum mensum sit vel efficiatur nulla, aut resolvatur, si intra idem trimestre non publicetur; neque etiam hæc, quod a lapso trimestri non liceat

liceat Papæ de sic vacante beneficio disponere, si Ordinarius post lapsum trimestre de eo non disposuerit; sed illa, quod qualicumque provisio intra trimestre, & post trimestre facta, quæ Pontifex Ordinarius antevertit, effectum habere debeat, etiam si intra trimestre in loco beneficii non appareat: quia per Concordata huiusmodi non excluditur Pontifex omnino, & absolute per lapsum trimestris, sed constituitur in iure communi, ut in potestate conferendi seu providendi, accumulative concurrat cum quolibet Ordinario, & hunc etiam prævenire possit, præventus tamen non possit ipse providere vel conferre, c. Si eo tempore & ibi Ioan. Monach. De elect. lib. 6. c. Dudum de præben. in 6. Ioan. Strapil. in tract. de hier. grat. in præludio n. 8. & in eo melior est conditio Papæ, quàm Ordinarium, quod in mensibus Sedi Apostolicæ reservatis Ordinarius omnino excludatur, Clem. 1. §. fin. De concess. præben. in mensibus verò Ordinarium, quocumque casu Ordinarius vel iure ordinario vel devoluto aut aliter competente conferre potest, concurrat cum eo Pontifex, sic ut etiam Ordinarium prævenire possit, Rebuff. d. tit. De devolut. nu. 48. & 4. Vnde in simili videmus Ordinarius Collatoribus iure concessum esse, c. Licet, c. Statuta de præben. lib. 6. ut cum beneficia apud Sedem Apostolicam vacant, quæ specialiter reservata sunt Sedi Apostolicæ (nisi alia specialis reservatio quoque concurrat, Phil. Franc. in d. c. Statutum nu. 6.) si per Pontificem intra mensem à die notæ vacationis non conferantur, possint quidem per Ordinarios Collatores conferri post mensem, sed tamen idem possit quoque Papa, si præveniat Ordinarium. Quamobrem si post lapsum trimestre Papa possit prævenire Ordinarium in casu horum Concordatorum, etiam si in loco beneficii non innotescat ejus provisio; multo magis effectum habebit durante trimestri facta, quamvis non in loco beneficii publicata: quia dicta verba Concordatorum loquuntur tantum de conferendi potestate, non de excludendo Pontificem, aut ejus collationibus intra trimestre factis vel post illud faciendis, si per Ordinarium non præveniat. Atque hæc facultas, quæ sic per Concordata conceditur Ordinario, quoad effectum in dubio stat, & ex eventu demum detegitur ac resolvitur, si non prodeat aliquis, qui per præventionem Papæ, Ordinarii collationem inefficacem reddat.

Ex quibus omnibus plusquam manifestum fit jus, quod Actor prætenit ex Episcopi Leodiensis collatione, ne colorē quidē juris habere, sed prorsus esse nullum, nedum inefficax; uia pro non dato & non collato habetur, quod ab illo datur aut cōferatur, qui de iure dare aut conferre non potest, c. Quod autem in fine de iure patron. l. Si filius tuus C. De donat. Quod quidem præsentiens Actor coniugit ad novam provisionem Apostolicam impetrata gratia & collatione huius beneficii, si neutri seu alteri horum litigantium jus non competeret: verum ut conditionalis est hæc nova gratia, pendens à conditione, si Reo jus non competat, ita ut deficiente ea nullum jus exinde ea prætexere possit Actor. Quod autem deficiat, liquebit mox ex his, quæ 7 inferius de bono iure Rei deducuntur. † De Conf. Wamef. Tom. I.

inde ut verum esset, Reo non competere jus in hoc beneficio, non posset tamen propter illam gratiam Actori adjudicari hoc beneficium adversus Reum possessorem: ob id, quod Actor de tali gratia secundum formam juris non docuerit, saltem non aliter quàm per exhibitam nudam signaturam, quam Reus negavit, declarando quod illi stare nolit, & quod notoria sit regula Cancellariæ Apostolicæ, de non iudicando secundum formam supplicationis, sed litterarum expeditarum. Lud. Gomef. ad reg. Cancell. De non iud. iuxta & c. q. 1. quæ etiam locum habet in revalidatorij gratijs: ita ut Domino Iudici clausæ sint manus iudicandi pro Actore secundum huiusmodi signaturam, etiam confitto de illius veritate, de defectu juris Rei, Lud. Gomef. ad d. regul. q. 7. Nec prodasse debet Actori merenti istam regulam oblatio de procuranda expeditione bullarum seu litterarum Apostolicarum super huiusmodi signatura: nam cōferre probationem, probatio non est: tantoque minus quod absoluta non sit Actoris oblatio, sed conditionalis, si Domino Iudici videbitur; in cuius potestate non est ea quæ facti sunt supplere, l. 1. C. Ut qua defuncti advoc. & c. aut à prædicta regula, quæ ius certum non arbitrarium constituit recedere, nec illius officium est partem instruere: ita ut quod reipsa ante conclusionem in causa probatum non invenit, pro probato habere non possit, nec in consideratione in definienda causa habere.

Quibus omnibus hoc quoque accedit, & ad 8 solutionem Rei plurimum facit, quod Actor lite hac pendente, omne jus, si quod prius habuit, amiserit per propriam & voluntariam renuntiationem, quam per resignationem ex causa permutationis cum Ioanne Moro fecit, accepto ab hoc Ioanne beneficio de pertica, hoc est conductitio, fructibus carente, imò nomen beneficii non habente: nam per renuntiationem & resignationem amittitur nedum jus in beneficio, sed etiam illius possessio, si hæc erat apud renuntiantem seu resignantem, c. Solicite c. Audua De resit. spoliat. c. Admonet, & c. Quod in dubijs De renuntiat. etiam ante admissionem superiorem, Rota decis. 352. Si opponatur, quæ est 4. sub. tit. De renuntiat. in novis: quantum enim ad resignantem attinet sola renuntiatio sufficit, etiam si fiat ex causa permutationis, Rota decis. 67. Nota quod resignans quæ est 2. sub. tit. De renunt. in antiq. Vnde cum renuntiantibus iuri suo non detur regressus, l. Quamvis §. si venditor de edil. edicto, non potest Actor litem ad huius beneficii adjudicationem ex prætenso iure, quod sibi competere existimavit, cœptam, ulterius adversus Reum prosequi, Bernard. Resignet. in decis. Rote 2. de rer. permutatione, † Vique adeo, ut detecta fraude ejus, qui sic permutando lite pendente alienat, in expensis litis condemnari debeat, Rebuff. in praxi benef. p. 3. tit. De surrogationib. nu. 34. † Et quamvis permutatione 10 effectum non sortiente quilibet reverti possit ad suum beneficium, gloss. anchor. & Demin. in c. 1. De rer. permut. lib. 6. Rota decis. 23. alias 1. & 63. alias 3. de rer. permut. & decis. 293 & 862. eod. tit. in antiq. Marian. Socin. cons. 163. In primis determinanda

vol. 2. phil. Probus ad Iouannem Monach. in c. 1. De rer. permut. lib. 6. Ioan. Selva de beneficijs p. 1. q. 24. id tamen propria auctoritate fieri non debet, sed opus est vel nova collatione, ut frequentiori opinione Doctorum receptum est; quia per resignationem, etiam ex causa permutationis, inducitur vera vacatio utriusque beneficii compermutari; & permutatione expedita (ut hic factum esse constat per instrumenta) neuter permutantium habet ius in pristino suo beneficio, Bisquet decis. Rota 3. utrum permutationes de rer. permutat. vel, ut plerique volunt, 10. stapb. in tract. de lit. grat. tit. de varjs modis vac. §. 1. nu. 14. opus est auctoritate superioris in huiusmodi regressu seu reversione. Et quamvis sint, licet pauciores, non contemnenda auctoritatis viri, Io. And. in d. c. 1. nu. 8. Dec. inc. Cum venerabilis nu. 18. De except. Nicol. Boer qui alios recensent decis. 97. qui putent propria auctoritate regressum hunc permitti; non permittitur tamen tunc cum permutatio fraudulenta est: nam aequitatis illam considerationem, quam suam sententiam sustinent, dicunt non obtinere, ubi fraudulenta est machinatio; est enim quod sic renouantur imputetur, cur temere & fraudulenter renouauerit, Ioan. Imola in Clem. 1. De rer. permut. Dominicus conf. 45. Descendendo per ordinem nu. 13. & in c. Nemo deinceps nu. 11. De elect. lib. 6. cum aequitas illa sic evanescat, & in indignationem juris convertatur, dum culpa vel fraude interposita permutatio effectum non sortitur, Phil. Franc. in d. c. 1. ut merito sua auctoritate ad resignatum beneficium reverti non possit talis permutans. Et hoc est, quod Ioannes Andreæ huius sententiae auctor dicit, in d. cap. 1. n. 5. tunc permutantes propria auctoritate reverti posse, cum nulla eorum culpa in permutatione, propter quam permutatio effectum sortiri nequit, argui possit.

Cum igitur culpa Actoris & illius fraus & collusio nimis aperte deprehendatur in hac permutatione; effectus factae renouationis permutationis durare debet, etiam si permutatio effectum non sortitur, saltem non alium, quam quod de iure & de facto Actor per eam excederit omni iure, si quod in beneficio habuit. † Fraudem autem demonstrare non est difficile per eos gradus, quibus in huiusmodi articulis juris Interpretes & Iureconsulti fraudem deregi tradunt, Freder. de Sena in tract. De permut. benef. quest. ult. Rota decis. 361. Nota praesumitur, quae est 2. sub tit. De praesumpt. in antiq. Ayimo Cravet. conf. 82. vol. 1. nu. 4. Primum ex inaequali compermutatorum beneficiorum valore; imò etiam dispari conditione: vix enim est beneficium, saltem non nisi nomine tenus altare Beatae Mariae in Capella Clericorum Lovanii; licet illud & illius generis alia aliquot ad manum habere soleant mancipes & arrendatores seu Collectatores Episcopi & Archidiaconi ad tales & ejus farinae permutationes expediendas; quae una & eadem hora, quam conferunt, plerumque recuperant, eademque ad similem finem alijs subministrant. Vnde vulgo equos conductitios, alij beneficia de vento, alij de pertica, alij alio non minus ridiculo nomine appellant: quae ob id explodi satius foret, quam in republica ad

huiusmodi fraudes consiciendas tolerari, Io. Papon in arrestis Regni franciae lib. 2. tit. de permutatione de benefice, arrest. 2. Secundò detegitur & demonstratur fraus ex familiaritate inter Actorem, & dictum Ioannem G. quem ille velut pro alumno & filio habet, eum erudiendo ac docendo; ut nulla sit dubitatio, quin tacito intellectu negotium hoc per collusionem tractaverit. † Tertiò fraudem arguit, quod lite pendente & iam contracto quodammodo vitio litigiosi, hoc fecerit; nam cessio & permutatio quae fit de litigioso beneficio penes legitimis subiacet, & damno litis inter alia cedentem afficit, l. ult. C. de litigios. rebuss. d. parte 3. nu. 34. sub tit. de surrogat. Neque ea in parte excusabit Actorem erroris aliqua allegatio, quod falso rumore putaverit eum fuisse mortuum, & sic litem finitam: nam erroris praetextu non magis id ei facere licuit, quam viventis beneficium acceptare: quo ipso fit, ut qui sic temere acceptat, illo beneficio indignus sit, nec illud obtinere possit dum verè vacat, cap. 1. & ibi Panor. nu. 3. De concess. praeben. Ancharan. consil. 397. Apparet ex narratis. Cum aliqui allegationem errorem non probaverit: & ad sumendum exculationes ab errore, oportuisset probare communem famam, & probabilitatem, cur id ibi persuaserit, Oldradus conf. 364. Infrascripta nu. 7.

Nec Actor prodesse potest allegatio surrogationis in ius dicti Rei: nam illa non diminuit, sed auget potius vitium Actoris, qui sic non tantum suum jus, quod prius praetendit, & in hanc litem deduxit, per viam permutationis in alium transferre voluerit; sed praeterea viventis ius sub commento surrogationis occupare, d. c. 1. & in alium transferre praesumpserit. Quamvis tamen aliter, quam ex nuda Actoris allegatione (quae in ejus praedictum converti potest) de huiusmodi surrogatione non constet; † & ea deficiente debebat Actor scire, quod mortuo uno colligantium super beneficio, lis & litis instantia non pereat vel extinguatur, sed perduret, & ad successorem in iure transferatur, Rota decis. 3. Nota quod successor, quae est 1. sub tit. Vt lite pendente in antiq. Ad quae omnia si Actor respexisset, & non tam praecipiti, caeca, & inconsulta festinatione hac in re usus fuisset, necessum ipsi non fuisset confugere ad petitionem restitutionis in integrum, adversus istam permutationem & omnia inde sequuta; prout tandem inclinante hac causa ad exitum eò confugit; sed frustra & sine spe obtinendi; † etatem enim cum habeat, etatis beneficium ei succurri nequit; neque etiam praetextu alicujus causae, hoc est praedicti erroris, quia illum non probavit in conditione enim cedente restitutionis maiori si qua sit iusta causa, hoc positum est, si allegatam iustam causam probet, c. Ex literis de integ. restitut. Cum aliqui restitutione ista per Iudicem delegatum, si hoc ei specialiter commissum non sit, concedi non possit; sed recursus vel ad Papam, vel ad ordinarium superiorem haberi eo casu debeat, cap. Causa de integ. restitut.

Ex his omnibus deprehenditur Actorem Andabatarum more clausis oculis, vel in tenebris pagnare & quocumque se convertat ubique impingere

impingere, & exitum non invenire, in asserendo jure, quod ad hoc beneficium prætendit adversus Reum iustum illius, Prætor etiam authore, possessorum: ita ut nihil necesse sit ulterius de jure & titulo Rei docere; cum, ut prædiximus, satis sit Actori nihil juris esse aut competere. Interim quo certior & illustrior sit Rei victoria, quoniam de ejus quoque jure in causa disputatio suscepta, & admilla est, deducemus, sed minus operose ac obiter, iustitiam tituli ac juris, quo Reus hoc beneficium obtinuit & retinet.

Et in primis de conditione ac qualitate Rei idonea ad obtinendum hoc beneficium satis dictum est, per exhibitionem instrumentorum tam clericatus, quam aliorum superiorum ordinum usque ad presbyterium inclusive. Non destitit tamen Actor hanc quoque Rei qualitatem: oppugnare, obijciendo quod sit per saltum promotus; ob id, quod non constet eum creatum fuisse Lectorem aut Exorcistam, & quod sit creatus presbyter ante congruam ætatem.

Sed in neutra objectione est aliquis effectus inhabilitatis, cum nullo jure invenitur, quod necessarium quis creari debeat Lectorem aut Exorcistam ad assumendum clericatum vel obtinendum beneficium; non magis quam Hostiarius, Psalmista, seu Cantor: sunt enim isti ordines minores Ecclesiæ seu clericorum officia minime necessaria ad beneficium obtinendum, c. exorcista cum tribus seqq. 23. *distin.* licet clericus sine illis ad majores pergere aut promoveri non debeat. Quod fit ut ex concessione vel collatione majorum, præsumantur isti minores legitime collati, qui & plerumque mox post primam tonsuram conferuntur. Innoc. & Ant. de Butrio in c. 1. de cler. pereg. Felin. conf. 2. nu. 29. & 32. *ret. rebus.* in præf. benef. De forma. *luer. consur.* nu. 28. † Quinimo existimavit Panormitanus ex

sententia quorundam, quos allegat, in c. 1. nu. 4. de cler. per saltum promot. minores istos ordines plane non esse necessarios, saltem non sic, ut ipso jure ex illorum omissione incuratur suspensio: quamvis propterea per sententiam ad suspensionem possit procedi, *Archidiaconus in c. Solicitudo* 52. *distin.* Henric. Bobisch. tit. De cler. per salt. promot. De tempor. ordinari. ita ut nec irregularitas inde ob omissionem præsertim ex imprudentia vel ignorantia commissam quoad hujusmodi minores ordines incuratur ideoque non prohibeatur pervenire ad dignitatem sic per saltum promotus, multo minus beneficiorum propterea incapax sit, *Archidiaconus in d. c. Solicitudo*, *Summa Angelica in dict. Irregularitas* vers. 36. Minus certe idoneam qualitatem Rei turbat obiectio de præmature suscepto sacerdotio, quod ex scrupulosa supputatione annorum colligit Actor; ex eo quod Reus in sua personali responsione in hac causa facta asseruerit annorum triginta quatuor aut triginta quinque, & quod circiter duodecim annis fuerit ordinatus presbyter: ita ut numero annorum retro computato, videatur esse factus sacerdos ætatis suæ anno vicesimo quarto nondum impleto; cum nemo possit ante ad sacerdotium promoveri, *Clem. ult. de ætate & qual. ordinari. conc. Trid. sess. 23. c. 12. de reformat.* Nam ex literis sacerdotij per Reum exhibitis constat, illud susceptum esse 17. Dec.

Conf. Wamef. Tom. I.

cembriis 1558. à quo tempore usque ad prædictam diem quartam Maij anno 1568. lapsi sunt tantum novem anni & quinque fere menses: ita ut aperte constet Reum in præfiso numero annorum errasse, & errorem per exhibitionem literarum sacerdotij correctum ac emendatum esse. * Cum alioqui Reus ad certum & præfiscum numerum duodecim annorum sese non restrinxerit, utendo dictione *circa*, quæ incertitudinem significat, nec sermonem pronuntiantis constringit, *Angel. conf. 127. Visis petitione*: & in labilitate ac fragilitate memoriæ hominum per lapsum decem annorum temporis certa dinumeratio facillime effluat: & præterea omnes annos à quinquagesimo octavo ad sexagesimum octavum, utrimque inclusive enumerando, invenientur anni partim cepti, partim integri & completi undecim, & ita circiter duodecim. Sed scrupulose in hujusmodi angustijs persistendum non est, in comperta & manifesta veritate, & in re, quæ non nocet: Nam cum non alleget nec probet Actor Reum indebito tempore ante maturam ætatem celebrasse, & sic irregularitatem incurrisse, non potest hujusmodi anticipatio nocere; cum illius vitium per supervenientem ætatem purgetur, d. *Clem. ult. de ætate & qual. ord.*

Qualificatâ persona Rei nihil occurrit, quod ex conditione beneficii hujus Reo obstat, quominus illud acquirere potuerit; cum sit secularis beneficium, cujus secularis clericus ad obtinendum & regendum capax est: ut Reus proposuit, & Actor absolute confessus est: in qua qualitate & nihilo majore aut qualificatiore Actor quoque contendit illud obtinere.

Ex persona quoque authoris seu conferentis nulla est dubitatio: nam superius deduximus hoc beneficium vacasse in mense Pontificio; de cujus Pontificis potestate, cum sit dominus omnium beneficiorum, dubitandum non est, *Clem. 1. in fine Va lite pendente &c.* ita ut omnia hic prorsus idonea & congruentia concurrant, quæ ad secularis beneficii adeptiorem requiruntur. Obijcit tamen Actor quædam, per quæ hanc Pontificiam concessionem, ut canis *Ælopicus* in præfepi, laborat Reo inutilem facere: inter quæ primum illud est, quod non Reus, sed Dominus Ioannes Brictius ignorante Reo, seu sub nomine Rei, ad suam non Rei utilitatem beneficium impetraverit; ac Reus sic tacitam fidem accommodando nomen suum in eo usurpare patiatur; quodque idem Dominus Brictius sit hujus præcedentis litis possessoris sollicitator, beneficii director, & fructuum inde perceptorum dispensator; concessis adhuc quibusdam alijs minutis, per quas conatur contractam fiduciam & collusionem probare quarum quasdam putat se probasse ex confessione Rei. Sed hæc omnia ad enervationem tituli & juris, quo Reus nititur, nihil faciunt. †

Cum enim Actor alleget Reum esse nepotem dicti Domini Ioannis Brictij, quid vetat, si eo etiam ignorante hoc beneficium pro eo impetrare potuerit. Etsi enim ad lites & ad impetrandum rescriptum ad lites requiratur speciale mandatum c. *Nonnulli De re-*

script. ad impetrandum tamen beneficium pro alio

pro alio non requiritur speciale mandatum, *gloss. in d. c. Nonnulli*; præsertim si impetrans est conjuncta persona, *Rota decis. 2. purificatio gratia quæ est 9. sub tit. De concess. præb. in novis phil. franc. in c. Si motu proprio nu. 2. de præb. lib. 6.* Prout etiam conjuncta persona sine mandato amici seu conjuncti causam in iudicio tam possessorio quàm petitorio agere potest, *l. Sed & h. l. Pomponius §. ult. De procur. l. 1. c. Si per vim vel alio modo & c.* Satis itaque in proposito est, acceptionem Rei de sic impetrato hoc beneficio sequutam esse, & per ejus specialiter constitutum procuratorem obtentam primùm fulminationem bullæ Apostolicæ, deinde possessionem ejusdem beneficii: quia talis ratihabitio & procuratoris constitutio ad acceptandum & possessionem apprehendendum, omnia purgant, quæ de defectu mandati dici possent, *Rota decis. 200 Ad recipiendum, quæ est 21. sub. tit. de procur. in novis.* Sanè directio dicti D. Brictij, & fructuum receptio, nihil ad collusionem detegendam faciunt: cum enim asserat constanter ad se pertinere hunc personatum, & Actor dicat, & ex rei evidentia constet, Dominum Joannem ejus avunculum, lites omnes quas Actor sine colore juris ei primùm Bruxellis, nunc hic per annos ferè undecim intendit & producit sustinere, cur non quoque permittere Reo fructus percipiat ad erogationem harum expensarum faciendam? Cum alioqui collusio ipso jure non inducat amissionem beneficii, sed tantùm præbeat causam privationis, *c. Audimus de collus. deteg. ad quam per sententiam pervenire oportet.*

Obijcit quoque Actor Reo surreptionem & obreptionem bullæ; ex eo primùm, quod valorem viginti quatuor ducatorum in ea expressum non verificaverit: quasi taxa beneficii in gratia comprehensa, pars gratiæ sit; præsertim cum ex assertionem impetrantis in bulla ponitur. Sed non animadvertit Actor, quod sub eadem taxa idem beneficium ipse sibi impetrare conatus fuerit apud Sedem per gratiam, si *neuri*, cujus signatura in hac causa exhibita est, per quam inter cætera laborat Reo eripere hoc beneficium; in qua signatura taxa seu valor hujus beneficii per Actorem exprimitur ad quatuor marcas argenti puri, quæ taxa cum taxa viginti quatuor ducatorum cõvenit; *l. marca enim argenti puri valet ducatos sex, l. ud. Gomef. ad reg. cancell. De valor. exprimen. Ita ut per hanc Actoris assertionem & narrationem in suo supplice libello Papæ exhibito, quia pro confessione est, l. Cum precum c. de lib. causa, verificetur narratio Rei: & Actor ad agnoscendam veritatem narrationis Rei constingatur, ut eodem jure eum uti pati debeat, l. 1. d. Quod quisque iuris & c.*

Obijcit præterea Actor Reo, quod ipsius gratia intra tres menses non sit publicata: sed cum jus ad hoc nusquam constingat Reum, qui non ex resignatione, sed ex morte vacante beneficio, suam gratiam obtinuit, curandum id non est, *l. ud. Gomef. de publ. resig. q. 9. m. 7. & 8. & quest. 11.* Alia quæ obijcit tam facilia sunt, ut non mereantur aliquam solutionem. Concludimus igitur in hac causa iudicandum esse pro tenore conclusionis, quam Reus proposuit.

De præbendis & dignitatibus.

SUMMARIUM.

Petitorium ex concursu pro Prioratu inter clericum sæcularem & regularem.

1. Instrumento utens illius contenta probare videtur.
2. Beneficium dependens à monasterio censetur in illius potestate esse.
3. Clericatura est necessaria ad obtinendum beneficium Ecclesiasticum.
4. Beneficia secularia secularibus, regularia regularibus conferenda.
5. Pontifex beneficia regularia secularibus conferre potest, eosque ad illa habilitare.
6. Clausula in rescriptis, de pluribus beneficiis simul & successive obtinendis vel admittendis, quem effectum habeat.
7. Resignatio ex causa permutationis non dat liberam collationem.
8. 9. Possessor beneficii an debeat probare titulum sui auctoris.
10. Testimonia in possessoria causa faciunt fidem in petitoria beneficii.
11. Pater non presumitur ignorare conditionem filij neque prælati monachi sui.
12. Monachus suo Prælato magis quam filius patri subiectus est.
13. Enuntiatio pronuntiatio an vim probationis habeat.
14. Enuntiatio verba per modum causæ prolata disponunt.
15. Possessio beneficii sine titulo nulla est.
16. Sententia in possessorio non præiudicat causæ proprietatis.
16. Placitum Principis non requisitum in ordinariis collationibus.
17. Beneficium à manu laica accipi non potest.
18. Quæsitio iuri non præsumi derogatum.
19. Regula de trienniali possessore tueretur possessorem.
20. Possessio auctoris an prosit in regula de trienniali possessore.
21. Renuntiatio voluntaria exceptio potentissima.
22. Renuntiatio de litigioso beneficio coram quo fieri possit.
23. Renuntiatio beneficii ad opus litigantis facile procedit.
24. Confessio nocet consentienti & causam ab eo habentis.
25. Papæ assertioni statuitur.
26. Mandatum posterius revocat prius etiam non facta mentione prioris.

CONSILIUM CCXXXVIII.

IN beneficii causa, quæ nunc subiacet calculo ferendæ sententiæ per Reverendum Dominum Abbatem S. Gertrudis Lovaniensis ex speciali rescripto delegatum Iudicem, inter Reverendum Dominum Lambertum Ora Protonotarium Apostolicum Impetrantem seu actorem, & Fratrem Gerardum Bourgesium Reum Opponentem, de & super Prioratu Vallis Monachorum ordinis Sancti Benedicti, de solius Actoris jure ferè queritur, cum ex parte Rei nulla extet contraria conclusio aut petitio, ut ei adjudicetur hic Prioratus, sed nuda tantum tituli sui allegatio, & aliquot instrumentorum pro illius probatione exhibitio; non tam ad deductionem & probationem